

економічна нестабільність, недосконалість системи права, але втілення в життя принципів соціально-демократичної правової держави – це шлях до забезпечення гідного життя для всіх громадян України, утвердження демократії, верховенства права та стійкого економічного розвитку.

Список використаних джерел

1. Кравчук М. В. Теорія держави права (опорні конспекти) : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. 3-тє вид. Тернопіль : ТНЕУ, 2016. 524 с.
2. Конституція України : від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР : станом на 1 січ. 2020 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254k/96-vr#Text> (дата звернення: 30.05.2024).
3. Лагутін В. Людина і суспільство : Експерим. підручн. для 11 кл. Київ : Сусп-во, 1992. 256 с.
4. Гусарев С. Д., Олійник А. Ю., Слюсаренко О. Л. Теорія держави і права : навч. посіб. Київ : Юрінком інтер, 2001. 176 с.

Скочиляс О.

*студентка юридичного факультету
Західноукраїнського національного
університету.*

*Науковий керівник: к. ю. н., доц., доктор права УВУ,
професор кафедри теорії та історії
держави і права ЗУНУ, академік академії
політико-правових наук України,
Почесний доктор університету,
Заслужений юрист України
Кравчук М. В*

ПРОБЛЕМИ ПРАВ ЗАХИСТУ ЛЮДИНИ В УКРАЇНІ

Постановка проблеми. Проблема захисту прав людини в Україні залишається однією з найактуальніших тем у сфері суспільних та державних відносин. Незважаючи на певні успіхи у законодавчому забезпеченні прав людини, існує низка проблем, що потребують негайного вирішення. Це питання стосується різних аспектів життя, таких як свобода слова, право на справедливий суд, запобігання катуванням, забезпечення прав національних меншин та внутрішньо переміщених осіб.

Основними проблемами є недостатня ефективність правозахисних інституцій, корупція у системі правосуддя, недосконале законодавство та відсутність належної інформованості громадян про свої права. Також викликає занепокоєння питання реалізації міжнародних стандартів прав людини, особливо в умовах збройного конфлікту на Сході України.

Таким чином, тема захисту прав людини в Україні вимагає комплексного підходу, включаючи покращення законодавчої бази, підвищення ефективності роботи правозахисних органів та забезпечення реального захисту прав кожного громадянина.

Стан дослідження. Наукове опрацювання даної теми знайшло висвітлення у дослідженнях вчених: Г. Кришталь та І. Брюховецької, О. Лотюка, Ю. Мамедова, С. Пушкаренка, В. Тімашова та В. Череватюка.

Мета дослідження: Визначити основні проблеми захисту прав людини в Україні та розробити рекомендації щодо їх вирішення.

Завдання дослідження:

1. Проаналізувати сучасний стан правового забезпечення захисту прав людини в Україні.
2. Виявити ключові проблеми та недоліки у діяльності правозахисних інституцій.

Виклад матеріалу. Проблема захисту прав людини в Україні є однією з найактуальніших і найбільш обговорюваних тем у сучасному українському суспільстві. Незважаючи на численні законодавчі реформи та міжнародні зобов'язання, дотримання прав людини в Україні залишається викликом. Це питання торкається різних сфер життя, включаючи свободу слова, право на справедливий суд, захист від катувань, а також права національних меншин та внутрішньо переміщених осіб. Для розуміння глибини цієї проблеми необхідно розглянути її ключові аспекти, причини та можливі шляхи вирішення.

Однією з основних проблем є недостатня ефективність правозахисних інституцій. Органи, що відповідають за захист прав людини, часто стикаються з браком фінансування, кадровими проблемами та бюрократичними перепонами. Це призводить до низької ефективності їх роботи та нездатності забезпечити належний рівень захисту прав громадян [6, с. 80]. Крім того, система правосуддя в Україні часто піддається критиці через корупцію. Судді та інші працівники судової системи нерідко стають учасниками корупційних схем, що суттєво підриває довіру населення до судової влади та ускладнює доступ до справедливого правосуддя.

Недосконале законодавство також є значним чинником, що впливає на захист прав людини. Законодавчі акти часто не відповідають сучасним реаліям та міжнародним стандартам [5, с. 280]. Це створює правову невизначеність та обмежує можливості громадян у захисті своїх прав. Окрім цього, в Україні існує проблема низького рівня правової обізнаності серед населення. Багато людей не знають про свої права та механізми їх захисту, що робить їх уразливими до порушень та зловживань з боку державних органів та інших осіб.

Особливої уваги потребують права національних меншин та внутрішньо переміщених осіб. Ці групи населення часто стикаються з дискримінацією, порушеннями прав на освіту, працю та соціальний захист. Національні меншини, включаючи ромів, кримських татар та інші етнічні групи, часто зазнають дискримінаційних практик з боку державних органів та суспільства в цілому [1, с. 27]. Вони стикаються з обмеженим доступом до якісної освіти, що ускладнює їх соціальну інтеграцію та професійний розвиток. Крім того, дискримінація на ринку праці призводить до високого рівня безробіття серед представників національних меншин та обмежує їхні можливості для економічного розвитку.

Внутрішньо переміщені особи (ВПО), що стали жертвами збройного конфлікту на Сході України та анексії Криму, зазнають значних труднощів у доступі до житла, медичної допомоги та інших базових послуг. Вони часто

стикаються з юридичними та адміністративними перепонами при отриманні соціальних виплат, реєстрації місця проживання та доступі до медичних послуг. Відсутність стабільного житла та засобів до існування робить їх особливо вразливими до економічних та соціальних ризиків [2, с. 280].

Збройний конфлікт призвів до численних порушень прав людини, включаючи випадки катувань, незаконних затримань та переслідувань. У цих умовах особливо важливо забезпечити дотримання міжнародних стандартів прав людини та створити ефективний механізм їх реалізації. Це включає надання гуманітарної допомоги, правову підтримку та психологічну допомогу постраждалим від конфлікту. Необхідно також забезпечити реінтеграцію внутрішньо переміщених осіб у суспільство, надаючи їм можливості для навчання, працевлаштування та соціальної адаптації.

Крім того, важливо посилити роботу державних органів та неурядових організацій з метою моніторингу та попередження порушень прав національних меншин та ВПО. Співпраця з міжнародними правозахисними організаціями може сприяти покращенню ситуації, залучаючи додаткові ресурси та експертну допомогу. Таким чином, захист прав національних меншин та внутрішньо переміщених осіб є ключовим аспектом забезпечення прав людини в Україні, що потребує комплексного та скоординованого підходу з боку держави та громадянського суспільства [3, с. 140].

Для вирішення цих проблем необхідний комплексний підхід, що включає як вдосконалення законодавчої бази, так і підвищення ефективності роботи правозахисних органів. Важливо забезпечити їхню незалежність та зниження рівня корупції. Також необхідно працювати над підвищенням рівня правової обізнаності серед населення, інформувати громадян про їхні права та доступні механізми їх захисту. Окрему увагу слід приділити забезпеченню прав національних меншин та внутрішньо переміщених осіб, створюючи умови для їх повноцінної інтеграції у суспільство та забезпечення доступу до всіх необхідних послуг [4, с. 137].

Таким чином, захист прав людини в Україні є багатогранною проблемою, що потребує цілеспрямованої та системної роботи на всіх рівнях. Лише за умови комплексного підходу та співпраці держави, правозахисних інституцій та громадянського суспільства можливо досягти значних покращень у сфері захисту прав людини та забезпечити кожному громадянину реальний захист його прав і свобод.

Висновок. Проблема захисту прав людини в Україні є комплексною та багатоаспектною, вимагаючи системних підходів для її вирішення. Незважаючи на наявність законодавчих реформ та міжнародних зобов'язань, багато аспектів залишаються невирішеними через недостатню ефективність правозахисних інституцій, корупцію в судовій системі, недосконале законодавство та низький рівень правової обізнаності серед населення. Особливо вразливими групами залишаються національні меншини та внутрішньо переміщені особи, які потребують додаткового захисту та підтримки.

Для досягнення значного покращення у сфері захисту прав людини необхідно вдосконалювати законодавчу базу, забезпечувати незалежність та ефективність правозахисних органів, знижувати рівень корупції та підвищувати обізнаність громадян про їхні права. Важливо також забезпечити дотримання

міжнародних стандартів прав людини, особливо в умовах збройного конфлікту та інших кризових ситуацій. Лише комплексний підхід, що включає співпрацю держави, правозахисних інституцій та громадянського суспільства, дозволить створити ефективну систему захисту прав людини та забезпечити кожному громадянину України реальний захист його прав і свобод.

Список використаних джерел

1. Кришталь Г., Брюховецька І. Альтернативний засіб правового захисту прав людини: медіація. *Наукові праці Міжрегіональної Академії управління персоналом. Юридичні науки*. 2023. № 2(65). С. 25–29.
2. Лотюк О. С., Митник О. В. Генезис механізму судового захисту конституційних прав людини. *Права людини в Україні та у зарубіжних країнах: проблеми теорії та нормативно-правової регламентації*. 2020. С. 257–282.
3. Мамедов Ю. Е. Універсальні і регіональні системи захисту прав людини. *Європейські перспективи*. 2022. № 2. С. 139–144.
4. Пушкаренко С., Фальковський А. Інституціональна складова частина механізму захисту прав людини. *Наукові праці Міжрегіональної Академії управління персоналом. Політичні науки та публічне управління*. 2022. № 2(62). С. 136–141.
5. Тімашов В. О. Європейський суд із прав людини як засіб захисту прав людини в Україні. *Наукові праці Національного університету “Одеська юридична академія”*. 2019. Т. 15. С. 276–284.
6. Череватюк В. Верховенство права як метод захисту прав людини. *Scientific works of National Aviation University. Series: Law Journal "Air and Space Law"*. 2023. Т. 2, № 67. С. 79–86.